

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA – REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA E APELIT E KOSOVËS
APELACIONI SUD KOSOVO – COURT OF APPEALS

Broj predmeta: 2019: 221498

Datum: 27.02.2024

Broj dokumenta: 05378683

PAKR.br. 159/2023

U IME NARODA

Apelacioni Sud Kosova – Odeljenje za teška krivična dela u veću u sastavu od sudija, Zyhdi Haziri – predsednik , Dževdet Abazi i Mehmet Ndrecaj članovi, uz učešće stručnog saradnika Sadik Kryeziu , zapisničar , u krivičnoj stvari protiv optuženog S.D.iz sela Ž...Opština Zvečan, zbog krivično dela zloupotreba poverenja iz čl. 342 st. 2 u vezi sa st. 1 KZRK odlučujući po žalbi Osnovnog Tužilaštva – OTD u Mitrovici i branioca optuženog S.D.adv. N.V. , izjavljena protiv presude Osnovnog Suda –OTD u Mitrovici, K. br. 51/ 19 od dana 21.12.2022 na sednici veća održanoj u smislu odredbe člana 390 st. 1 KZRK dana 19. 01.2024 donosi ovo:

P R E S U D A

Odbija se kao neosnovana žalba Osnovnog Tužilaštva – OTD u Mitrovici ,i branioca optuženog S.D., dok presuda Osnovnog Suda OTD u Mitrovici , K. br. 51/19 od dana 21.12. 2022 se potvrđuje.

O b r a z l o ž e n j e

Osnovni Sud OTD u Mitrovici , presudom K.br. 51.19 je oglasio krivim optuženog S.D.zbog krivičnog dela zloupotreba poverenja iz čl. 342. st. 2 u vezi sa stavom 1 KZRK , i osudio ga je na zatvorsku kaznu u trajanju od 1 (jedne) godine kazna koja se neće izvršiti odmah nakon pravosnažnosti presude.

Optuženi je obavezan da plati troškove krivičnog postupka po završnom računu suda, dok na ime sudskog paušala uplati iznos od 100€, kao i na ime Fonda za naknadu štete žrtvama zločina iznos od 50 €, i to odmah po pravosnažnosti presude.

Obavezao je optuženog da firmi "... " iz Mitrovice isplati iznos od 15.689.595 dinara, dok je firmi "... " platio iznos od 21.222.954 dinara, odnosno ukupno dvema kompanijama ukupan iznos od 273.107,39 €, u roku od 30 dana, od dana pravosnažnosti presude.

Protiv ove presude podnesene su žalbe u zakonskom roku:

Osnovno tužilaštvo - DKR u Mitrovici, zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešne i nepotpune utvrđivanja činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i odluke o kazni, sa predlogom da se osporena presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje i odlučivanje.

Branilac optuženog S.D., adv. N.V., zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešne i nepotpune utvrđivanja činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i odluke o kazni, sa predlogom da se osporena presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Apelacioni sud je održao sednicu veća u skladu sa odredbama člana 390. st. 1 ZKPRK, za koje je obavestilo Apelaciono tužilaštvo, oštećenu firmu „...“ iz Mitrovice, i oštećenu „...“, ovlašćenog zastupnika oštećenog adv. M.B., optuženog S.D.i njegovog branioca, adv. N.V.. Sednici veća prisustvovao je branilac optuženog N.V., dok, iako redovno obavешten, Apelacioni tužilac nije prisustvovao, ovlašćeni zastupnik oštećenog adv. M.B., kao ni optuženi S.D.. Na sednici veća branilac optuženog adv. N.V. je, u prisustvu sudskog tumača za srpski jezik, M.H., nakon što je prethodno izneo neke od žalbenih navoda, ostao pri navodima kao u žalbi, predlažući poništenje pobijene presude, ali ako sud ima različit stav zatim, starost optuženog, koji je u penziji i lošeg zdravlja, takođe treba uzeti u obzir pri odluci o kazni.

Apelaciono tužilaštvo Kosova je podneskom PPA/I.nr.159/2023 od. 17.03.2023, predložio je da se usvoji žalba Tužilaštva, tako da se pobijena presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje i odlučivanje, dok se žalba odbrane optuženog odbije kao neosnovana.

Apelacioni sud je, nakon razmatranja svih spisa ovog krivično-pravnog slučaja, proučio osporenu presudu u skladu sa odredbom člana 394. KPK, i nakon ocene navoda u žalbama, našao da:

Žalbe su neosnovane.

Žalbeni navodi na bitne povrede odredaba krivičnog postupka i nalaz suda.

Žalбом tužilaštva, u odnosu na ovaj žalbeni osnov, iako izričito se ne navodi, iz sadržaja obrazloženja proizilazi da se osporena presuda pobija zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, tvrdnjom da je prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka kada je za optuženog S.D. izvršio prekvalifikaciju krivičnog dela pronevera u vršenju dužnosti iz člana 425. st. 3 u vezi sa st. 1 KZRK-a, u krivično delo zloupotreba poverenja iz člana 342. st. 2 u vezi sa st. 1 KZRK, jer u vezi s tim nije uspeo da da' dovoljne i uverljive razloge u obrazloženju u vezi sa odlučnim činjenicama u ovom krivično-pravnom predmetu, a koje se odnose na prekvalifikaciju krivičnog dela za optuženog S.D.. Dakle, uvek prema žalbenim navodima, u konkretnom slučaju, prvostepeni sud je učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 384. st. 1 pod st. 10. ZKPRK-a, kada je prekvalifikovao krivično delo jer se ono zasnivalo samo na iskazima optuženog, dokazima koje je izvela odbrana optuženog, a ne i na dokazima tužilaštva, tako da uopšte ne uzima u obzir, posebno, činjenica da je za svako ovlašćeno lice, u državnom organu, privrednom društvu ili bilo kom drugom pravnom licu, koje može biti izvršilac krivičnog dela predviđenog članom 425. KZRK-a, neophodno da takvo lice obavlja bilo kakav posao u tom preduzeću i za njega, bez obzira na njegov položaj u radnom procesu i bez obzira da li taj posao obavlja kao radnik sa redovnim radnim odnosom ili na određeno vreme, dakle, u svojstvu izvršioca krivičnog dela pronevera na dužnosti bilo kojeg lica koje ima kome je poveren novac na radu u državnom organu ili radnoj organizaciji. Poverene stvari na poslu podrazumevaju pokretne stvari koje su licu koje je zadesilo dežurstvo ili uopšte na radu u državnom organu, radnoj organizaciji ili drugoj organizaciji, predate na čuvanje i korišćenje u vezi sa obavljanjem svojih poslova a koje se zadesilo u njegovom posedu u vreme izvršenja krivičnog dela, onda dotično lice ima svojstvo službenog lica, pa samim tim što je prvostepeni sud odlučio kao u dispozitivu osporenog presudom, učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 380. st. 1 pod st. 10 ZKPRK. Dok je u žalbi branioca optuženog S.D., adv. N.V., u vezi sa ovim žalbenim osnovama, tvrdi se da je prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, kada je utvrdio da je optuženi S.D. počinio krivično delo zloupotreba poverenja iz čl. 342 st. 2 u vezi sa st. 1 KZRK, jer ni ovo krivično delo za koje je oglašen krivim ne može biti izvršeno od strane optuženog, a posebno, ne može se raditi o kvalifikacionoj formi, kako je odlučio prvostepeni sud. U konkretnom slučaju, odredbe KZRK gde je predviđena zakonska ime predmetnog krivičnog dela, izričito su naveden inkriminirajuće radnje koje mora preduzeti učinilac krivičnog dela, te da je, potom, isto, dakle, izvršilac krivičnog dela se oglašava krivim za ovo krivično delo, što se u konkretnom slučaju nije desilo, jer je optuženi S.D. imao samo ugovorne obaveze prema preduzeću za koje je radio, ali ne i zakonske obaveze koje nalažu odredbe Krivičnog zakonika na snazi, odnosno optuženi je u ovom slučaju trebao biti staratelj ili advokat, o čemu nema status u pitanju, a za koji je potreban položaj definisan zakonom, gde bi imao obavezu da vlasnika preduzeća, jer je u konkretnom slučaju optuženi imao obaveze prema vlasniku samo po osnovu ugovora, te da predmetne činjenice i okolnosti prvostepeni sud nije uzeo u obzir, niti šta je navedeno u njegovom obrazloženju. U konkretnom slučaju u ovom krivično-pravnom predmetu nije uzeto u obzir da je optuženi radio za predmetna preduzeća, na osnovu ugovora, gde su mu bila predviđena i prava i dužnosti, već je isti, tako reći nije bilo zakonskih obaveza, što je prvostepeni sud našao, dakle, optuženi S.D., nije pripadao grupi lica predviđenih u st. 2 Krivičnog zakonika Kosova, jer je ista osoba radila samo kao računovođa preduzeća, ali ne i stalni posao i takođe kao penzioner, pri čemu je ista osoba samo vršila usklađivanje računovodstva dotičnih preduzeća, tj. ne radi za stalno u predmetnim preduzećima,

pa je prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, kada je optuženog oglasio krivim i sudio mu kao u dispozitivu pobijane presude.

Prema oceni Apelacionog suda, predmetni žalbeni zahtevi nisu osnovani, jer je prvostepeni sud, pored prekvalifikacije krivičnog dela pronevera u funkciji iz člana 425. st. 3 vezano st. 1 KZRK-a, u krivičnom delu zloupotrebe poverenja iz člana 342. st. 2 u vezi sa st. 1 KZRK, isti, dakle, prvostepeni sud je u dispozitivu osporene presude obuhvatio sve inkriminisane radnje optuženog S.D., koje čine elemente krivičnog dela, za koje je optuženi oglašen krivim, odnosno dispozitiv je sastavljen u skladu sa predviđenim zakonskim odredbama člana 364. KZRK-a, a takođe, inkriminirajuće radnje opisane u dispozitivu osporene presude, u potpunosti su u skladu sa zakonskom oznakom krivično delo zloupotreba poverenja iz člana 342. st. 2 u vezi sa st. 1 KZRK, što znači da dispozitiv nije u suprotnosti sa zakonskom imenovanje krivičnog dela i da prvostepeni sud nije počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka kada je izvršio takvu prekvalifikaciju kao u dispozitivu pobijane presude, posebno kada je utvrdio da se u konkretnom slučaju ne radi o službenom licu, odnosno da optuženi nema svojstvo službenog lica, pa na osnovu odredbe člana 120. st. 2 KZRK-a, gde se, dakle, vrši tumačenje pojma statusa službenog lica, za koje je s pravom zaključeno da se u konkretnom slučaju ne radi o službenom licu, kako se zahteva prema odredbama člana 425 KZRK-a - gde je lik krivičnog dela pronevera u funkciji predviđen članom 425 st. 3 u vezi sa st. 1 KZRK-a, gde je predviđeno da izvršilac predmetnog krivičnog dela može biti samo službeno lice. Isto tako, u konkretnom slučaju, u žalbi branilac okrivljenog tvrdi da se ne može ni raditi o krivičnom delu zloupotrebe poverenja iz člana 342. st. 2 u vezi sa st. 1 KZRK-a, za koje je optuženi oglašen krivim, jer je prvostepeni sud i u tom pogledu dao dovoljno razloga i da je, posebno, s obzirom na objektivni identitet optužnice, odnosno iste - dakle, prvostepeni sud je, postupajući u predmetnim granicama, takođe prekvalifikovao predmetno krivično delo, jer u konkretnom slučaju nema sumnje da je optuženi raspolagao novcem dva preduzeća i to samo zbog činjenice da nije službeno lice, ne znači da ono ne može odgovarati za svoje radnje, za koje je, čak i s pravom, izvršena prekvalifikacija kao u dispozitivu osporene presude, odnosno bez promene objektivnog identiteta optužnice, već samo drugu pravnu postavku i da je predmetna postavka urađena u punom skladu sa važećim odredbama KPK, ali i ZKPRK, gde se navodi da sud nije povezan sa pravnim aspektom dispozitiva optužnice. Dakle, pored činjenice da je dispozitiv u potpunosti usklađen sa zakonskom oznakom krivičnog dela, isti dispozitiv potkrepljuju i dokazi i drugi spisi predmeta, a posebno iskazi svedoka S.M., M.M., S.J., D.S. i D.V. kao i finansijskog veštaka N.R., zatim, materijalni dokazi kao što su finansijsko veštačenje, sudski veštak N R, ugovor između optuženog S.D. i firme "... " u Mitrovici, drugi dopunski ugovori nakon penzionisanja okrivljenog, izveštaji za svaku godinu za dve kompanije, gde se konstatuje nedostatak novca u predmetnim preduzećima, ove činjenice i okolnosti koje nije osporio branilac optuženog adv. N.V., međutim, negira da je optuženi službeno lice, kako se tvrdi u optužnici, za šta su, u vezi s tim, u obrazloženju, takođe, dati dovoljni razlozi, gde je, pored prvostepenog suda, dao jasna uputstva tako što je detaljno razradio zašto to smatra u konkretnom slučaju inkriminišućim radnjama optuženog S.D. ispunjeni su svi elementi krivičnog dela zloupotreba poverenja iz člana 342. st. 2 u vezi sa st. KZRK-a, a ne krivičnog dela pronevera u funkciji iz člana 425 st. 3 u vezi sa st. 1 KZRK-a, i izvršio prekvalifikaciju krivičnog dela iz pronevere u funkciji iz člana 425 st. 3 u vezi sa st. 1 KZRK-a, u krivično delo zloupotrebe poverenja iz člana 342 st. 2

u vezi sa st. KZRK-a, pri čemu je u obrazloženju u vezi sa ovim, odnosno predmetnom prekvalifikacijom, posebno uzeo u obzir činjenicu da optuženi u konkretnom slučaju nije imao nikakvo posebno javno ovlašćenje, odnosno nije bio ovlašćen od bilo koje javne organizacije ili ustanove za vršenje određenih javnih ovlašćenja, ali je isti radio za privatno pravno lice, koje u konkretnom slučaju nije bilo ovlašćeno za vršenje raznih javnih ovlašćenja, pa se ne može smatrati da se radi o službenom licu, kada je isto lice samo izvršilo evidenciju o novcu, odnosno izvršilo usklađivanje računovodstva za predmetna dva preduzeća, a to ne znači da je isto lice vršilo javna ovlašćenja, kako to zahtevaju odredbe čl. 125 KZRK, odnosno odredbe člana 425 KZRK, gde je dat opis inkriminiranih radnji krivičnog dela za koje je optuženi S.D. optužen prema optužnici tužilaštva, a gde se zahteva da izvršilac da krivično delo ima svojstvo službenog lica, što je, s pravom, i prvostepeni sud zaključio da se u konkretnom slučaju ne može raditi o statusu službenog lica, kako to tvrdi optužnica tužilaštva. Stoga se nameće zaključak da obrađenim dokazima na sudskom ročištu nije dokazano da je optuženi S.D., preduzeo bilo kakvu inkriminišuću radnju u pogledu krivičnog dela pronevera iz člana 425. st. 3 u vezi sa st.1 KZRK-a, ali je isti počinio krivično delo zloupotreba poverenja iz člana 342. st. 2 u vezi sa st. KZRK-a, je zakonit i pravičan, o čemu će se, detaljnije, raspravljati tokom razrade žalbenih zahteva i u vezi sa činjeničnim stanjem u ovoj krivično-pravnoj stvari.

Žalbeni navodi na netačno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i nalaza suda.

Osnovno tužilaštvo u žalbi tvrdi da činjenično stanje u ovom krivično-pravnom predmetu nije na pravičan i potpun način utvrđeno, nalazeći da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno, jer je na nespornan način dokazano da je optuženi S.D. izvršio krivično delo po predlogu optužnice, dodatno pojašnjavajući pojam službenog lica, a s obzirom da je i prvostepeni sud učinio povredu krivičnog zakona u korist optuženog kada je izvršena pravna kvalifikacija krivičnog dela kao u dispozitivu dok su branioci okrivljenog S.D., adv. N.V. u vezi sa ovim osnovama žalbe, tvrdi da se ne radi ni o ovom krivičnom delu, već, eventualno, o drugom krivičnom delu, te da su dalje, u obrazloženju, analizirali, posebno, finansijsko veštačenje, aludirajući da predmetno veštačenje nisu dokazane inkriminirane radnje optuženog, te da se, posebno, u konkretnom slučaju, ne može govoriti o kvalifikacionom obliku predmetnog krivičnog dela, pa prema st. 2. člana 342. KZ, jer optuženi u konkretnom slučaju nije bio ni staratelj ni advokat, te da odredba važećeg Krivičnog zakonika zahteva u konkretnom slučaju, samim tim da je optuženi proglašen krivim kao u dispozitivu osporene presude, učinjena je i povreda krivičnog zakona, razume se po tužilaštvu u korist optuženog, dok je, po braniocu optuženi na štetu optuženog, kada je istog, dakle je optuženog oglasio krivim.

Po oceni Apelacionog suda, predmetni žalbeni navodi ne stoje, jer je prvostepeni sud, dokazima izvedenim u ročištu nesporno dokazao činjenice i okolnosti utvrđene kao u dispozitivu pobijene presude da je optuženi radio u dva preduzeća kao šef računovodstva u predmetnim preduzećima, a sa tim je usaglasio i prihode i rashode predmetnih preduzeća, da su tokom obavljanja ovih poslova predmetna preduzeća pojavio manjak novca, pri čemu je sam optuženi u nekim slučajevima čak vraćao novac koji je bio izostavljen iz žiro računa preduzeća, a za šta su, za navedene nedostatke, formirane i posebne komisije preduzeća, komisije koje su potvrdile

predmetne nedostatke, a isti potom, svedoci su dokazali svojim iskazima, dok su oni detaljno dokazani finansijskim veštačenjem veštaka N.R., pa je prvostepeni sud zaključio da su u inkriminišućim radnjama optuženog, sve objektivni i subjektivni elementi krivičnog dela zloupotreba poverenja iz člana 342. st. 2 u vezi sa st.1 KZRK-a, dakle, čineći prekvalifikaciju različitom od krivičnog dela u optužnici, za koje je, u odnosu na navedenu prekvalifikaciju, ovaj sud u dovoljnoj meri na osnovu žalbe izneo bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, koja znači da nema niti povrede krivičnog zakona, kako tvrdi tužilaštvo, ali ni branioca optuženog, kada je sud optuženog proglasio krivim kao u dispozitivu pobijane presude.

Dakle, imajući u vidu sve gore navedene okolnosti, okolnosti i razloge koji su detaljnije istaknuti u pobijanoj presudi, a posebno imajući u vidu da optuženi S.D., obavljajući poslove računovođe, nije sačinio izveštaj, evidentiranja celokupnog novca u poslovnim knjigama, čime su dva preduzeća oštećena u iznosu koji je detaljnije opisan kao u dispozitivu osporene presude, tada je prvostepeni sud pravilno utvrdio da je u radnjama optuženog S.D., svi elementi krivičnog dela zloupotreba poverenja iz člana 342. st. 2 u vezi sa st. 1 KZRK-a, a ne krivičnog dela pronevera u funkciji iz člana 425 st. 3 u vezi sa st.1 KZRK-a, dakle, ovakav zaključak je pravedan i logičan, što znači da je i Krivični zakon pravilno primenjen i da nema povrede Krivičnog zakona, u korist optuženog, kako se tvrdi u žalbi tužilaštva, ali ne i čak i na štetu optuženog, kako tvrdi branilac optuženog.

Žalbeni navodi na odluku o kazni i nalazi suda.

Razmatrajući predmet u vezi sa odlukom o kazni, Apelacioni sud nalazi da žalbeni navodi tužilaštva i odbrane optuženog nisu osnovani.

U žalbi Osnovnog tužilaštva – DTD u Mitrovici, povodom ovog žalbenog osnova za optuženog S.D., navodi se da prvostepeni sud nije uzeo u obzir olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, kada je optuženom izrečena kazna kao u dispozitivu osporene presude, dok je, konkretno o otežavajućim okolnostima, tužilaštvo samo predlagalo okolnosti koje su sastavni elementi krivičnog dela za koje da je optuženi oglašen krivim, dakle, bez navođenja konkretnih otežavajućih okolnosti koje bi uticale na težinu kazne, zatim, branilac optuženog S.D., adv. N.V., u vezi sa ovim žalbenim osnovama, tvrdi da optuženi u konkretnom slučaju nije počinio krivično delo, pa je stoga i izrečena kazna nezakonita, međutim, čak i ako ostane ista, onda je u toku izdržavanja kazne trebalo uzeti u obzir, posebno starost optuženog, ali i njegovo zdravstveno stanje zbog godina starosti i istom izreći blažu kaznu i eventualno izrečenu kaznu zatvora zameniti novčanom kaznom, ili čak i uslovnu osudu.

Prema oceni Apelacionog suda, navedeni žalbeni navodi ne stoje, jer je prvostepeni sud pravilno i potpuno utvrdio i cenio sve okolnosti koje utiču na određivanje vrste i visine kazne i da u skladu sa odredbom člana 73. Krivičnog zakonika, pri čemu, kao olakšavajuća okolnost, optuženi nije ranije osuđivan, ima 78 godina starosti, dok je kao otežavajuću okolnost uzeo stepen krivične odgovornosti optuženog, stepen društvene opasnosti krivičnog dela i optuženom izrekao kaznu kao u dispozitivu ožalbene presude, stoga su tvrdnje Osnovnog Tužilaštva - DTD u Mitrovici, nisu zasnovane, jer se, pored predloga da se optuženom S.D. izrekne strožija kazna u žalbenom osnovu, ne pominje ni jedna konkretna otežavajuća okolnost koja bi direktno uticala na težinu

kazne koju je izrekao prvostepeni sud. Takođe, žalbeni navodi branioca okrivljenog nisu osnovani, jer je prvostepeni sud, uzimajući u obzir utvrđene i ocenjene olakšavajuće okolnosti u skladu sa odredbama člana 73. Zakonika o krivičnom postupku, i optuženom izrekao kaznu kao u dispozitivu ožalbene presude i to, posebno, uzimajući u obzir godine optuženog, ali i njegovo zdravstveno stanje.

Dakle, uzimajući u obzir sve okolnosti utvrđene u osporenoj presudi, okolnosti konkretnog slučaja, način izvršenja krivičnog dela, ali i olakšavajuće i otežavajuće okolnosti koje je utvrdio i ocenio prvostepeni sud, proizilazi da je kazna koju je izrekao prvostepeni sud optuženom je pravična i zakonita, u skladu je sa intenzitetom društvene opasnosti krivičnog dela i stepenom krivične odgovornosti optuženog, kao i u funkciji opšte preventive i individualne i da će se ovim kaznama ostvariti svrha kazne predviđene odredbama člana 41. Zakonika o krivičnom postupku.

Iz gore navedenog, u skladu sa odredbom člana 401. KZK, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

APELACIONI SUD KOSOVA
PAKR.159/2023, od 19.01.2024

Zapisničar,
Sadik Kryeziu

Predsednik veća,
Zyhdi Haziri

Članovi veća,

1. Dževdet Abazi

2. Mehmet Ndrecaj

Prevod: Amira Bajamović